

Заповіт: форма та особливості посвідчення.

Все, що нам належить, є нашою приватною власністю. Тому кожен вільний розпоряджатися своєю власністю під час життя та на випадок своєї смерті.

Заповіт – це особисте розпорядження фізичної особи (заповідача) на випадок своєї смерті стосовно належного йому майна, майнових прав та обов'язків, що складається у встановлений законом спосіб. Призначення заповіту полягає в тому, щоб визначити порядок переходу всього спадкового майна або його частини. В цьому полягає відмінність спадкування за заповітом від спадкування за законом: призначення спадкоємців і порядок розподілу майна між ними залежить виключно від волі заповідача.

Право скласти заповіт має фізична особа з повною цивільною дієздатністю. Право на заповіт здійснюється особисто. Заповіт складається в письмовій формі із зазначенням місця і часу його складення.

Вчинення заповіту через представника не допускається. (ст. 1234 ЦК України). Якщо особа за станом здоров'я не має змоги з'явитись до нотаріуса, вона може запросити останнього додому.

Якщо заповідач внаслідок фізичної вади або хвороби не може підписати заповіт власноручно, то на його прохання і в його присутності та в присутності нотаріуса або посадової особи, яка має право на посвідчення заповіту, заповіт може підписати інша особа. Фізична особа, на користь якої складено заповіт, не вправі його підписувати. Особливий порядок установлений для посвідчення заповітів, коли заповідач внаслідок фізичної вади сам не може прочитати заповіт. У цьому випадку обов'язковим є присутність не менше 2 свідків, які зачитують заповіт вголос та ставлять свої підписи на ньому.

Заповідач має право охопити заповітом права та обов'язки, які йому належать на момент складання заповіту, а також ті права та обов'язки, які можуть йому належати у майбутньому. Заповідач має право скласти заповіт щодо усієї спадщини або її частини. Якщо заповідач розподілив між спадкоємцями у заповіті лише свої права, до спадкоємців, яких він призначив, переходить та частина його обов'язків, що є пропорційною до одержаних ними прав.

Незалежно від змісту заповіту, законодавством визначено коло осіб, які мають право на обов'язкову частку у спадщині. Право на обов'язкову частку у спадщині мають малолітні, неповнолітні, повнолітні непрацездатні діти спадкодавця, непрацездатна вдова (вдівець) та непрацездатні батьки. Зазначені особи спадкують, половину частки, яка належала б кожному з них у разі спадкування за законом (обов'язкова частка). Розмір обов'язкової частки у спадщині може бути зменшений судом з урахуванням відносин між

цими спадкоємцями та спадкодавцем, а також інших обставин, які мають істотне значення. (ст. 1241 ЦК України).

Заповіт, складений особою, яка не мала на це права, а також заповіт, складений з порушенням вимог щодо його форми та нотаріального посвідчення, є нікчемним. За позовом заінтересованої особи суд визнає заповіт недійсним, якщо буде встановлено, що волевиявлення заповідача не було вільним і не відповідало його волі.

У випадку відсутності заповіту, визнання його недійсним повністю або частково право на спадкування одержують спадкоємці за законом, по чергово. Спадкоємець за заповітом чи законом має право прийняти спадщину або відмовитись від її прийняття. Згідно з ч. 2 ст. 1268 ЦК України не допускається прийняття спадщини з умовою чи застереженням, тобто спадкоємець приймає, або не приймає спадщину в повному обсязі.

Виконавець Харахурсах Є.М. тел. 419-71-42

Одинадцята КДНК